

Pirali Əliyev - 65

Bitib-tükənməyən uğurlarla zəngin olan şərəfli ömür yaşayan alimlər dünyanın ən xoşbəxt adamlarından hesab olunurlar. Belə alimlərdən birinin şərəfli ömrünün səhifələrini vərəqləyəcəyik. Söhbət Azərbaycanın görkəmli pedaqoq-alimlərindən biri, pedaqogika elmləri doktoru, professor, Əməkdar müəllim, Azərbaycan Təhsil İnstitutunun Təhsilin təşkili və planlaşdırılması şöbəsinin müdiri Pirali Əliyev qazandığı nailiyyətlərdən və bitib-tükənməyən uğurlarından gedir. Bu gün elmi pedaqogikanın korifevləri sayılan, Azərbaycanın görkəmli alimləri sırasında adları qızıl hərfərlə yazılan Mehdi Mehdiqadov, Əhməd Seyidov, Nureddin Kazimov, Hüseyn Əhmədov, Əliheydar Həşimov, Zəhid Qaralov kimi görkəmli pedaqoq-alimlərin irsinə böyük müvəffəqiyyətlə davam etdirən, öz dəyərli kəşfləri, elmi yenilikləri ilə bu irsi zənginləşdirən, ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edən Pirali Əliyev qazandığı nailiyyətlərdən və uğurlarından danışmağı özümlüyün mənəvi borcu hesab edirik. Əlbəttə ki, Azərbaycan elminin, xüsusilə pedaqoji elmlər sisteminin, pedaqoji fikir tarixinin zənginləşməsində bənzərsiz rolu olan, Azərbaycan təhsilinin, didaktika arenasının, təbiişünaslığının ayrı-ayrı tərəfləri ilə bağlı ciddi tədqiqatlar apararaq, apardığı tədqiqatların nəticələrini praktikaya tətbiqinə nail olan, qazandığı uğurları ilə ölkəmizə, pedaqoji mühitimizə başucalığı gətirən görkəmli bir pedaqoq-alimin uğurlarından söhbət açmaqdan biz də qurur duyuruq.

Bir şərəfli ömrün uğurları fəvqündə

Görkəmli alimin çin olan arzuları

Bəli, pedaqoji elmlər mürəkkəb, çoxşaxəli və integrativ olduğundan bu sahədə uğur qazanmaq, yeni, orijinal elmi-nəzəri ideyalar irəli sürmək, öz imzasını imzalar sırasına yazmaq çətin məsələdir. Çətinliklərə və sünü yaradılan maneələrə mərdliklə sinə gərən, elmi-pedaqoji yaradıcılığı ilə təhsilimiz inkişafında bənzərsiz xidmət göstərən, öz şərəfli əməyi, zəhmətsevərliyi, qeyri-adi işgüzarlığı və eləcə də daxili səfəlliyi ilə pedaqoji ictimaiyyətin səmimi dostuna və görkəmli şəxsiyyətinə çevrilən pedaqogika elmləri doktoru, professor, Əməkdar müəllim Pirali Əliyev 65 yaşını tamam olub.

Yubileyiniz Əliyev Pirali Behbudalı oğlu 1956-cı ilin qızınar yay günlərindən birində, iyul ayının 17-də Qarabağın dilbər güşələrindən olan Füzuli rayonunun Yağlıvənd kəndində tanınmış ziyalı, böyük nüfuz, hörmət və ehtiram sahibi kimi tanınan Behbudalı kişinin ailəsində anadan olmuşdur.

Alit faciası. Pirali müəllim babası Piralinin adını daşıyır. O Pirali ki, 30-cu illərin əvvəllərində kəndin ilk kolxoz sədri olmuş və böyük hörmət, ehtiram, izzət sahibi kimi tanınmışdır. O zamanlar belə hörmət, ehtiram və izzət sahibləri olan görkəmli ziyalıları ermənilər həmişə gözləməyə alırdılar. Çünki baba Pirali Əliyev kimi gənc dövlət adamları öz xalqını bütün bəlalardan qorumağa hazır olan adamlar kimi fəaliyyət göstərirdilər. Sədri özlərinə təhlükə bilən ermənilər 42 yaşında bu görkəmli siyasi xadimi qətlə yetmişlər. Bu, Yağlıvəndin ən tanınmış ailələrindən birinin ailə faciəsi idi. Sonrakı faciələr bir-birinin ardınca baş verdi. 42 yaşlı sədrin öldürülməsindən sonra ailənin ən gənc üzvlərindən biri olan Bayraməli də ermənilər tərəfindən qətlə yetirildi. Yağlıvənd kəndinin böyük hörmət sahibi olan ailəsinin 22 yaşlı, Bayraməli adlı ziyalısının ermənilər tərəfindən öldürülməsi ailə faciəsi hesab olunsada da, ailənin üzvləri sarsılmadılar, öz mübarizələrini davam etdirirdilər. Moskvanın diktsəsi ilə hərəkət edən, azərbaycanlılara qənim kəsilən ermənilərə qarşı Əliyevlər ailəsinin ağısaqqalları mübarizə apararaq həm öz ailələrini, həm də Yağlıvəndin perspektivli gənclərini qorudular. Ailə üzvləri ermənilər tərəfindən törədilən faciələrin sona yetməsinə düşünmədən 90-cı illərin əvvəllərində daha bir faciə ilə rəhbərlik etdilər. Ermənilər Qarabağın kəndlərində kütləvi ixtisashlar törətdilər. İnsanları məscidlərə yığmaq yandırdılar. Şair Qabil demişken: "Əl çaldılar, sinələrdə "dasinqors" da oynatdılar; Od saldırlar, kürəklərdə samavar da qaynatdılar". Belə bir dəhşətli dövrlərdə Pirali müəllimin atası Behbudalı kişinin qardaşı Gülah Əliyev birinci Qarabağ müharibəsinin ən fəal üzvi kimi ermənilərə qarşı mərdliklə mübarizə apararaq, torpaq və millət qeyrəti çəkən igid övlədlərimizdən biri kimi dillər əzbəri oldu. Lakin 1994-cü ildə Horadiz ərazisində gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olan Gülah Əliyev Əliyevlər ailəsinə daha bir faciə yaratmış oldu. Gülah Əliyevin "İgidliyə görə" medali ilə təltif edilməsi ailə üçün ən böyük təsəlli oldu. Çünki, nəhayət, ailə faciəsinə dövlət tərəfindən diqqət yetirilmiş, ailənin igid övlətdən ermənilərə qarşı çətin döyüşlərdə fədakarlıq göstərdiyinə görə medalla təltif olunmuşdur.

Uğurlu təhsil illəri. Pirali Əliyevin ilk təhsil illəri 1963-cü ildə Yağlıvənd kənd orta məktəbindən başlamışdır. O zamanlar Yağlıvənd kəndi də daxil olmaqla, 12 kəndin uşaqlarının təhsil aldığı ümumtəhsil məktəbi internat tipli idi. O, internatda həm əlaçı, həm intizamlı, həm yoldaşları ilə yüksək səviyyəli

ünsiyyət saxlayan, dərscənkənar tədbirlərdə fəal iştirak edən, bütün müsabiqələrdə qalib olan şagird kimi ad çıxarmışdı. Internatda dərscənkənar müəllimlərin içərisində keçmiş SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərindən gələn müəllimlər də var idi. P.Əliyev sevdiyi müəllimlərdən aldığı bilikləri mükəmməlləşdirir və orta təhsil illərində bir çox uğurlara imza atır. Orta təhsil əla qiymətlərlə başa vuran Pirali Əliyevin arzusu müəllim olmaq idi. Orta təhsil illərində ədəbiyyata böyük maraq göstərən, şifahi xalq yaradıcılığının bütün janrlarından bilikləri əxz edən, klassik ədəbiyyatı mükəmməl öyrənən, dünyəvi ədəbiyyatını sevərək mütaliə edən bu gənc sənədlərini Xankəndində yenidən açılmış Ali Pedaqoji Təhsil müəssisəsinə verir. Qəbul imtahanlarında bütün fəndlərdən yüksək qiymət alan P.Əliyev institutun filologiya fakültəsinə qəbul olunur. Xankəndinin füsunkar gözəlliyini hiss edən, onun təmiz havasını ciyərlərinə çəkən, doğma Qarabağ torpaqlarının əsrarəngiz qoxusunu duyan, qavrayan, qiymətləndirən gənc tələbə yaxşı bilirdi ki, 1813-cü ilə qədər burada erməni olmamışdır. Qarabağ tarixinə yaxından bələd olan tələbə öz yoldaşları ilə apardığı müzakirələrdə qeyd edirdi ki, 18-ci əsrin sonlarında müs-təqil Azərbaycan dövlətlərindən biri kimi tanınan Qarabağ xanlığının rəhbərlərindən istisna-həti üçün bura yaşayış məskəni kimi seçilmişdir. Seçilən ərazidə istirahət mərkəzi salınmışdır. Xanlığın fəaliyyətinə yüksək səviyyə-də şərait yaratmaqdan ötrü xanlığın paytaxtı olan, daima başı dumanlarla örtünən Pənaha-bad (Şura) dağlarının, yəni bir mahında deyil-di ki, başı dumanlı (Xan Şuşskinin oxuduğu bir xalq mahnısında "Şuşanın dağları başı dumanlı" misraları vardır. - F.S.) Şuşa dağ-larının əyərində, indiki Şuşanın, təxminən 10 kilometrliyində, füsunkar dağ əyərində salın-kən kəndin adı Xan kəndi kimi qeyd edilir. Sonradan Xankəndi adlandırılan bu məkana ermənilər yerləşdirilir. Gənc Pirali tələbə yoldaşlarına onu da xatırladı ki, Azərbaycanca rəhbərlik edən S.M.Kirovun və Rusiyanın hö-kumət başçıları Stalinin, Orconikidzenin hi-mayəsi ilə Qarabağa, o cümlədən Xankəndi-nə İrandan köçürülən ermənilərin sayı iləndə-ile artırıldı. Hətta Mərkəzi İcraiyyə Komitə-sinin (MİK) Biro iclasında Qarabağın erməni-lərə verilməsi ilə bağlı qərar qəbul edilmiş, lakin MİK-in həmsədrələrindən biri olan Nə-riman Nərimanovun təkidli, narazılığı və ciddi söyi nəticəsində Dağlıq Qarabağ Azərbayca-nın tərkibində olmaqla vilayət statusuna endir-ilmişdir. Tələbəlik illərində Rusiyanın hima-yəçiliyi ilə ermənilərin törətdikləri faciələrə qarşı mütəmadi çıxış edən, yerli əhalini ma-arifləndirən tələbə Pirali Əliyev institutun bü-tün tələbə və müəllim heyətinin rəhbətini qa-zanır. Əlbəttə ki, institutun erməni əsilli müəllimləri isə bu tələbəni gözümçüxdəy-salsalar da, onun imtahanlarda aldığı yüksək qiymətlər, yəni elmi səviyyəsi, elmi dünyə-görüşü qarşısında susmağa məcbur olurlar. Erməni faşistlərinin törətdikləri faciələrə mə-ruz qalan, ailənin ziyalı övladı kimi böyüyən Pirali bütün fəaliyyəti dövründə qazandığı uğurlara vəsinə də, ermənilərin törətdikləri faciələrə, yaddaşında, intibalar qabında kök salan acı xatirələrə onu təkcə ermənilərə yox, er-mənipərəst qüvvələrə qarşı apardığı mübari-zələrdə, bir növ, püxtələşdirir, qazanacağı uğurlara gedən yolları axtarmağa başlayır.

Müəllimləri ilə birgə işləmək şərafi. Ali məktəbi müvəffəqiyyətlə başa vurduqdan sonra Pirali Əliyev müəllim kimi fəaliyyətə başlamışdır. Müəllim kimi fəaliyyətə başla-ması ona, bir növ, qol-qanad vermişdir. Çün-

ki nazirliyin təyinatına görə Füzuli Rayonunun Təhsil Şöbəsinin sərançamına göndərilən P.Əliyev rayon şöbəsinin əmri ilə təhsil adığı və yüksək qiymətlərlə başa vurduğu doğma Yağlıvənd tam orta məktəbinə Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi kimi göndərilmiş-dir. 1978-ci ildən 1984-cü ilin sonuna qədər həmin məktəbdə dil-ədəbiyyat müəllimi kimi çalışan P.Əliyev məktəbin həm şagird, həm pedaqoji kollektivinin dərin hörmətini qazan-mışdır. O, gənc müəllim kimi yeni təlim me-todları ilə işləmiş və təlimin təbiişünaslıq im-kanlarından məharətlə istifadə etmiş, şagird şəxsiyyətinin formalaşdırılmasında təlimin ümumdidaktik üsullarından, ümumpedaqoji prinsiplərindən, həmin dövr üçün səciyyəvi sayılan aural, vizual, audovizual texnologi-yalardan istifadə etməklə fəal dərscənkənar-lılıyının yüksəldilməsində nailiyyətlər əldə etmişdir. Həmin nailiyyətlərə görə həm yerli Təhsil Şöbəsi, həm də Maarif Nazirliyi tərə-findən dəfələrlə təltif edilmişdir. Hətta 1983-cü ildə Azərbaycan SSR Maarif Nazirliyinin əmri ilə baş müəllim təyin edilmişdir. P.Əli-yevin təhsil sahəsindəki nailiyyətləri, təlim-

əmlərə dair apardıqları tədqiqatların aproba-siyasına nail olmaları sevindirici, qurduyucu hallar kimi dəyərləndirilməlidir. Pirali Əli-yev çoxşaxəli tədqiqatlarının pedaqoji elmlər sisteminə geniş şəkildə əhatə etməsi ona daha böyük uğurlar qazandırmışdır. Əlbəttə ki, bu uğurlarının hamısını bir yubiley yazısına sı-ğışdırmaq imkan daxilində olmadığını nəzərə alaraq onlardan bəziləri haqqında məlumat vermək istərdik.

Şəxsiyyətyönümlü təhsilin məzmununun yaradılması üzrə həyata keçirilən işlərlə bağlı qazanılan müvəffəqiyyətlər P.Əliyevin ən möhtəşəm, ürəkaçan və sevinc gətirən uğur-larından sayılır. Azərbaycanda təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının demək olar ki, bütün istiqamətləri üzrə tədqiqatlar apararaq professor P.Əliyevin hazırladığı tədris proq-ramları, dərscənkənar, monoqrafiyalar, müx-təlif tipli ədəbiyyat nümunələri bu sahədə çalı-shanların stolüstü metodik vəsaitləri hesab olunur. Bu sahədə gördüyü işlərin hamısı de-mək olar ki, ona uğur qazandırmışdır. Bu sıra-da "Ümumtəhsil məktəblərində V-XI siniflər üçün ədəbiyyat proqramı"; "Ədəbiyyatdan

ədəbiyyət kəsb edir. Elmi-nəzəri hazırlığa, ömür praktik fəaliyyət istiqamətlərinə görə fərqlənən bu görkəmli alimin ortalağa qoydu-ğu belə nadir dərscənkənar ona görə mühüm ak-tuallıq kəsb edir ki, bu dərscənkənar mütə-madi olaraq, demək olar ki, hər gün mütəxəs-sislərə yanaşı, pedaqoji kollektivlərin bütün üzvləri, tibb, inzibati orqan işçiləri və vali-deynlər də istifadə edirlər.

Təhsillə bağlı beynəlxalq arenada qaza-nılan uğurlar. Professor P.Əliyevin xarici ölkələrdə apardığı müşahidələri, görüşləri, tədqiqatları onun bir sıra əsərlərində öz ifadəsi-ni tapır. Belə ki, Fransada təhsil sistemini öyr-ənən alim onu Azərbaycan təhsili ilə müqay-isə edərək pedaqoji ictimaiyyətə çatdırması-nı təmin etmişdir. Bu da onun uğurlarından biri kimi qiymətləndirilməlidir. Yaxud, Tür-kiyə Cümhuriyyətində dil və ədəbiyyatın tədrisi problemlərinə və təhsilin idarə edil-məsinə həsr olunmuş 7 simpoziumda iştirak etməsinə və bir necəsində böyük rəhbəri, Uk-raynada, Qazaxıstanda, Rusiyada təhsilin, tə-limin, təbiişünaslıq, planlaşdırılması və idarə olunması ilə bağlı apardığı müşahidə-lərini müqayisəli şəkildə pedaqoji ictimaiyyətə çatdırmasını da alimin uğurları kimi dəyərlən-dirmək olar.

Alimin günümüzün aktuallığını özündə təcəssüm etdirən ən müasir problemlərin hə-lində yaxından iştirak etdiyinə, fərqləndiyinə görə sertifikatlar qazanması ilə bağlı uğurlar-ından da danışmaq yerinə düşərdi. Mehiz bu baxımdan ölkəmizdə və bir sıra xarici ölkə-lərdə təhsilin inkişafı ilə bağlı təşkil olunan beynəlxalq tədbirlərdə fəal iştirakına görə sertifikatlar qazandı.

YAP-da elmi-tədqiqata rəhbərlik və qaz-anılan uğurlar. Pirali Əliyevin ictimai işlərdə iştirak etməsinə də xüsusi qeyd etmək lazı-mdır. Bu xüsusda onun Yeni Azərbaycan Parti-yası Səbail rayonu üzrə "Təhsil tədqiqatçılar üzrə ərazi ilk təşkilatı işlərin sədri" kimi fəali-yət göstərməsini, YAP-ın sıralarına gəncl-ərin cəlb edilməsi ilə bağlı gördüyü işlər, Prezident, Milli Məclis, Bələdiyyə seçkilərində YAP-ın üzvü kimi çıxış etməsinə tədri-ləylik hal kimi qeyd etməliyik. Ulu öndər Heydər Əliyev doğum günü ilə əlaqədar "Heydər Əliyev uşaqların gözü ilə" inşa mü-sabiqəsinin 9 il Təşkilat Komitəsinin üzvü ol-ması və bu dövrdə Təhsil Nazirliyinin nəşr et-dirdiyi kitablarda öz əksini tapmış inşaların qiymətləndirilməsində və onların yaradıcılıq nümunələrini redaktə olunmasında iştirak etməsinə yaxşı hal kimi qiymətləndirmək la-zımdır.

Müzəffər Ali Baş Komandanımızın dəmir yumruğu sayəsində torpaqlarımızın işğaldan azad olması və alimin arzularının çin olması. Təxminən, 170 elmi əsərini, o cümlədən pe-daqoji fikir tariximizə zənginləşdirən dəyərli monoqrafiyalarını, pedaqoji işçilərin stolüstü kitabı kimi mütəmadi istifadə olunan metodik vəsaitlərini, xarici ölkələrdə dərc olunan san-bəlli məqalələrini müəllif olən 65 yaşlı alimin çin olan arzularından da söhbət açmaq maraqlı olardı.

Şübhəsiz, 44 günlük İkinci Qarabağ mü-haribəsində hamımızın gözü Müzəffər Ali Baş Komandanımızın dəmir yumruğunda idi. O, rayonlarımızın düşməndən azad olunması-nı elan edən an hamı kimi mən də yazımsın bu çağında uşaq kimi yerimdən hoppənib qaçırsın, evdəkiləri qucaqlayıb təbrik edir və həmin gün təbriklər göndərir və təbrikləri qəbul edirdik. Ali Baş Komandanımız Füzuli rayon-unun düşməndən azad olunmasını elan edəndə nədənsə sevinc göz yaşlarını axıda-axıda Füzulidən olan dostlarımı, tanışlarımı təbrik etmək üçün əl telefonumu əlimə götür-düm və ilk zəng vuraraq təbrik etdiyim isə 37 illik dostum, həmkarım, professor Pirali Əli-yev oldu. Mən sevinc göz yaşlarını axıda-axıda təbriklərimi söylədim. Onun təşəkkür-ründən sonra dediklərini, inanın ki, qələmə almaqda çətinlik çəkirəm. Çünki hər kəlmə-sində Vətən məhəbbəti, torpaq həsrəti, düş-mənə nifrət, ailə faciəsi, çəkdiyi müşahidətlər və bu kimi digər nisgilli düşüncələr yer alırdı. Birdən o, aramla danışmağa başladı. Artıq onun sözsində sevinc hissini, qələbə əzmini duydu. Dedi ki, mənim bütün arzularım çin oldu. Arzu etmişdim ki, 27 il işğal altında olan Füzulimizi, doğma Yağlıvəndimizi azad olsun və mən ömrümün qalan hissəsini Füzulimizin parən-parça olan təhsilinin bərpa olunmasına həsr edəəcəyəm. Arzum çin olmuşdur. Müzəf-fər Ali Baş Komandanımızın polad iradəsi, dəmir yumruğu ilə təmkinli idarə olunan Milli Ordumuz bizi arzumıza çatdırmışdır. İndi mən möhtərəm Prezidentimiz İlham Əli-yev cənablarının Qarabağın, eləcə də doğma Füzulimizin təhsil quruculuğunda iştirak et-məyə icazə verəcəyi sərançamlarını, tövsiyə və məsləhətlərini gözləyirəm.

Biz elmdə və təhsildə böyük nailiyyətlər qazanan professor Pirali Əliyevin 65 illik yu-bileyi münasibətlə təbrik edir, çin olmuş ar-zularının çiçəklənməsi uğrunda görəcəyi iş-lərdə ona daha böyük uğurlar diləyirik.

Fərəhim SADIQOV,
Bakı Elm-Təhsil Mərkəzinin prezidenti, pedaqogika elmləri doktoru, professor, Beynəlxalq Türk Akademiyasının həqiqi üzvü, Akademik Yusif Məmmədliyəv, Akademik Mehdi Mehdiqadov mikafatları laureatı

təbiişünaslıq ilə bağlı yenilikləri, habelə bir novator müəllim kimi ömür fəaliyyət istiqamətləri onun rayon və kənd məktəbi arenasına sığma-dığı, daha böyük arenalarda fəaliyyət gös-tərməyini sanki ona dikət edirdi. Belə bir mə-qamda P.Əliyev aspirantura (doktorantura) təhsili almaq üçün çalışmağa başladı. Ölkəmi-zin ali məktəblərindəki, tədqiqat institutların-dakı aspirantura şöbələri ilə maraqlandı, on-ların hər birinin fəaliyyət istiqamətlərini nəzər-dən keçirdi. Nəhayət, Azərbaycan Respubli-kası Maarif Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Elmi-Tədqiqat Peda-qoji Elmlər İnstitutunun (indiki Təhsil Na-zirliyinin Təhsil İnstitutu nəzərdə tutulur) aspiranturasına sənədlərini təqdim etdi. Qəbul imtahanlarının hamısından əla qiymətlər ala-raq aspiranturanın əyani şöbəsinə qəbul olu-nur. Aspirantura illərində apardığı tədqiqat-ların nəticələrinə uyğun dəyərli elmi məqalələr çap etdirir. Tədqiqat prosesində əldə etdiyi el-mi yeniliklərlə bağlı nəzəri müddəaların praktikada tətbiqinə nail olmaq üçün Bakı şə-hərinin bir sıra ümumtəhsil məktəblərində eksperimentlər aparır. Apardığı eksperiment-lərin nəticələri də ona uğur qazandırır. Belə ki, Bakı şəhəri Suraxanı rayonunun 282, hə-min rayonun 290 saylı tam orta məktəblərində, eləcə də ERA tam orta ümumtəhsil mə-k-təbində Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəlli-mi işləyir. Apardığı eksperimental işin nəticə-lərini praktikada tətbiq edən P.Əliyev fəlsəfə doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün hazırla-dığı dissertasiya əsərində də bu nəticələrdən istifadə edir. Beləliklə, 1988-ci il yanvarın 2-də Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universi-terinin (o zamanlar V.Lenin adına Azərbaycan Pedaqoji İnstitutu adlanırdı) nəzdində fəali-yət göstərən ixtisaslaşdırılmış müdafiə şura-sında "Ədəbiyyatın tədrisi prosesində şagird-lərin hərbi vətənpərvərlik təbiişünası" (Azər-baycan ümumtəhsil məktəblərinin VIII-X si-nif materialları əsasında) mövzusunda dis-ser-tasiya müdafiə edərək pedaqogika üzrə fəlsə-fə doktoru alimlik dərəcəsinə qazanaraq P.Əli-yev daha ciddi tədqiqatlar aparmağa söy göstərir. Beləliklə, 2010-cu ildə "Azərbaycan ümumtəhsil məktəblərində klassik şeir nü-munələrinin tədrisinin nəzəri və praktik pro-blemələri" mövzusunda elmlər doktoru dis-ser-tasiyasını müdafiə edir. Pedaqoji elmlər dokto-ru elmi dərəcəsinə, professor elmi adına yi-yələndən P.Əliyev daha böyük uğurlar qazanmaq üçün daha ciddi çalışmağa başlayır.

Bu gün pedaqoji elmlər sisteminə kor-reksiya pedaqogikasının geniş yer alması, o cümlədən surdo, tiflo, oliqofren, autik, dizart-riyalı uşaqların təhsili, tətlimi, təbiişünası ilə bağlı ciddi tədqiqatların aparılmasına zəruri ehtiyac duyulur. Bütün bunlar pedaqoji elmlər sistemi sahəsində tədqiqat aparınların qarşı-sında bir sıra çətinliklər törədir. Pirali Əliyev kimi alimlərin belə çətinliklərə sinə güməllər-i, pedaqoji elmlər sisteminə dair mükəmməl biliklər əldə etmələri, aldıkları bilikləri prak-tikada tətbiq etməyi bacarmaları, pedaqoji